

Zápis ze zasedání Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání dne 18. června 2026

Datum konání: čtvrtek 18. června 2026
Zahájení: 10:00 – 13:00 hodin
Místo konání: Rytířská 31, Praha 1, místnost BEZO

Přítomní členky a členové: Pavla Aschermannová (zast. L. Ouředníčkové, on-line), Pavel Doubek (on-line), Jakub Drápal, Kamil Indra (VS ČR), Milan Jíša, Miroslav Kaštyl (KVZ MSp), Miroslav Krutina (on-line), Pavel Polakovič (zast. K. Hlaváčové, Policejní prezidium), Jan Rozek, Milan Svoboda (KVOP, on-line), Ivana Svobodová (MZd, on-line), Petra Zdražilová (MSp), Ladislav Zamboj

Nepřítomní členky a členové: Natálie Boušková (GIBS), Kateřina Bursíková Jacques (MO), Lubomír Janků (MV), Kamínek Jan (MZV), Sandra Pašková, Pavel Zvolánek, Lukáš Salivar

Sekretariát: Miroslav Crha (tajemník Rady vlády pro lidská práva, ÚVČR), Barbora Hnáťová (tajemnice výboru, ÚVČR), Marta Krausová (ÚVČR), Viktorie Slavíková (ÚVČR)

Návrh programu:

1. **Aktuální situace ohledně přesunu lidskoprávních agend z ÚVČR na ministerstva** – M. Crha (sekretariát RVLP, ÚVČR),
2. **Návrh změny skutkové podstaty trestného činu mučení a nové skutkové podstaty trestného činu krutého, nelidského a ponižujícího zacházení** – M. Matiaško (předseda výboru), M. Krausová (sekretariát RVLP, ÚVČR)
3. **Stav prací na Národní koncepci ochranného léčení 2035**
4. **Statistiky k zabezpečovací detenci** – K. Indra (GŘ Vězeňské služby)
5. **Informace o implementaci rozhodnutí ESLP Krpelík proti ČR** – M. Kaštyl (KVZ, MSp), P. Polakovič (Policejní prezidium)
6. **Informace k tématu sexualizovaného násilí v církvi** – J. Rozek
7. **Různé**

Průběh zasedání:

Předseda výboru M. Matiaško uvedl zasedání výboru. Přivítal členky a členy výboru, představil novou zástupkyni Ministerstva spravedlnosti P. Zdražilovou, ředitelku Odboru trestní politiky.

M. Matiaško konstatoval, že výbor je vzhledem k počtu přítomných usnášeníschopný. Zeptal se, zda všichni souhlasí s návrhem programu zasedání výboru. J. Drápal vyjádřil nesouhlas se zařazením bodu 6. Uvedl, že přestože se jedná o významné a podstatné téma, nepatří na jednání tohoto výboru, a že rozšiřování kompetencí výboru by bylo nevhodné. M. Matiaško navrhl, že se výbor k této otázce vrátí před projednáním bodu 6.

L. Zamboj avizoval v rámci bodu 7. téma týkající se výkonu vazby a výkonu trestu matek, které porodily dítě v průběhu výkonu vazby.

1. Aktuální situace ohledně přesunu lidskoprávních agend z ÚVČR na ministerstva

Tajemník Rady vlády pro lidská práva a vedoucí oddělení lidských práv a rovného zacházení M. Crha informoval, že vláda usnesením rozhodla o tom, že věcné agendy, které dosud spadaly pod Úřad vlády ČR jako lidská práva, protidrogová politika či rovnost žen a mužů budou nově spadat pod rezorty, které byly určeny podle tematické blízkosti. Odbor lidských práv a ochrany menšin tak zaniká a oddělení pod něj dosud spadající se přesouvají na jednotlivé rezorty. Agenda lidských práv se od 1. července 2026 přesune na Ministerstvo spravedlnosti. Oddělení lidských práv a rovného zacházení přitom v současnosti tvoří sekretariát Rady vlády pro lidská práva, ale má na starosti i další úkoly jako vypracování zpráv o plnění lidskoprávních úmluv, hodnotící návštěvy orgánů v Radě Evropy a zastupování ČR při vyjednávání v EU nebo připomínkování legislativy. Toto oddělení nově bude spadat pod Odbor trestní politiky Ministerstva spravedlnosti.

M. Matiaško sdělil, že proběhla společná jednání s občanskými členkami a členy a diskuse o dalším postupu, včetně úvah o případných rezignacích. Uvedl, že se změnou organizačního uspořádání osobně nesouhlasí více členů, nicméně společným závěrem bylo, že se zatím k rezignacím nepřistoupí. Současně bylo zdůrazněno, že případná rezignace je osobním rozhodnutím každého člena či členky. V diskusi zazněl dotaz, zda i po přesunu sekretariátu pod Ministerstvo spravedlnosti zůstane výbor nadále poradním orgánem Rady vlády pro lidská práva, nikoliv poradním orgánem Ministerstva spravedlnosti. Současně byla otevřena otázka zachování nezávislosti odborného aparátu, který bude organizačně začleněn pod Ministerstvo spravedlnosti, avšak bude nadále poskytovat odbornou podporu Radě vlády pro lidská práva a jejím výborům, včetně případů, kdy stanoviska výboru nebudou v souladu s dlouhodobými postoji ministerstva.

P. Zdražilová v reakci uvedla, že pracovníci sekretariátu budou i nadále vykonávat svou odbornou činnost nestranně a budou poskytovat podporu výborům obdobně jako dosud. Konstatovala, že vzhledem k probíhající reorganizaci jsou nyní prioritou organizační a administrativní kroky spojené s převodem agendy. Ve vztahu k připravované revizi statutů v této fázi nejsou plánovány žádné zásadní iniciativy nad rámec nezbytných změn, aby se předešlo dalším komplikacím. Dále uvedla, že standardní proces projednávání podnětů by měl zůstat zachován. Výbor bude nadále předkládat podněty Radě vlády pro lidská práva, která je bude projednávat obvyklým způsobem. Nepředpokládá se vznik tlaku na obsah projednávaných materiálů v důsledku organizační změny. P. Zdražilová na závěr sdělila členům a členkám z občanské společnosti, že jejich pokračující působení je důležité pro zachování kontinuity práce výborů a jejich odborné nezávislosti.

L. Zamboj zdůraznil potřebu zachovat webové stránky zanikajícího Odboru pro LP a menšiny Úřadu vlády, případně zajistit jinou formu, která by umožnila i nadále zpřístupňovat jejich bohatý informační obsah všem výborům a radám. Současně uvedl, že obdobný požadavek zazněl rovněž na jednání Výboru pro práva dítěte.

M. Matiaško poděkoval za informace a představil návrh podnětu výboru k reakci na současné změny v rámci organizace lidskoprávních agend. Návrh podnětu vycházel z podnětů přijatých již dříve Výborem pro práva obětí a Výborem pro práva cizinců. M. Matiaško požádal členky a členy o diskusi a hlasování o jednotlivých bodech návrhu podnětu.

Bod I - hlasování: pro 8, proti 0, zdrželi se 5 -> návrh byl přijat
Bod II - hlasování: pro 10, proti 0, zdrželi se 3 -> návrh byl přijat
Bod III - hlasování: pro 8, proti 0, zdrželi se 5 -> návrh byl přijat
Bod IV - hlasování: pro 7, proti 0, zdrželi se 6 -> návrh byl přijat
Bod V - hlasování: pro 9, proti 0, zdrželi se 4 -> návrh byl přijat

Bod VI - hlasování: pro 8, proti 0, zdrželi se 5 -> návrh byl přijat

Bod VII: J. Drápal navrhl reformulaci návrhu bodu VII. doplněním formulace „a následně nově promyslet koncepci jejího fungování“. Domníval se, že by bylo dobré provést kritiku dosavadního fungování. M. Krutina navrhl v tomto smyslu formulaci „novou koncepci působení těchto agend“, ale zároveň uvedl, že uvedené se skrývá i pod výrazem „přehodnocení“. Jiní členové vyjádřili názor, že by doplnění mohlo být matoucí. M. Matiaško uvedl, že dle jeho názoru má usnesení v současnosti interní logiku, je symbolické a jeho účelem není vize.

Bod VII - hlasování o bodu VII ve znění návrhu J. Drápala: pro 3, proti 5, zdrželi se 5 -> návrh nebyl přijat

Bod VII - hlasování o bodu VII v původním znění: pro 8, proti 0, zdrželi se 5 -> návrh byl přijat

M. Matiaško uzavřel, že podnět byl přijat v původně navrženém znění.

Znění přijatého podnětu:

Podnět Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání ze dne 18. června 2026 k usnesení vlády č. 302 ze dne 18. 5. 2026 o přesunu některých agend Úřadu vlády ČR

Výbor proti mučení a nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení a trestání

- I. *vyjadřuje* nesouhlas s usnesením vlády č. 302 ze dne 18. května 2026 o přesunu agendy lidských práv a rovnosti žen a mužů z Úřadu vlády ČR na Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo kultury,
- II. *vyjadřuje* znepokojení nad skutečností, že toto rozhodnutí nebylo nijak projednáno s příslušnými poradními orgány vlády,
- III. *upozorňuje*, že agenda lidských práv a národnostních menšin a rovnosti žen a mužů je průřezová a dotýká se gesce různých ministerstev, a proto je nezbytná její koordinace ze strany instituce nezávislé na těchto rezortech,
- IV. *upozorňuje*, že tento krok povede k narušení stávajícího systému zajišťování ochrany lidských práv v ČR a v důsledku tedy ke zhoršení stavu ochrany lidských práv v Česku,
- V. *upozorňuje*, že přesun příslušných agend zásadně ohrozí fungování role zmocněnkyně vlády pro lidská práva, která bude postrádat odbornou podporu,
- VI. *upozorňuje*, že po přesunu příslušných agend na ministerstva dochází k faktické vyprázdněnosti role a kompetencí zmocněnkyně vlády pro lidská práva,
- VII. *doporučuje* vládě ČR, aby tento krok přehodnotila a zajistila personální, finanční, dotační, projektové, agendové i kompetenční zázemí ochrany lidských práv a rovnosti žen a mužů na Úřadu vlády ČR.

Na závěr bodu programu M. Crha ještě doplnil, že členy a členky výborů bude nadále jmenovat předseda vlády. Dále doplnil, že vedoucí Úřadu vlády ČR informovala, že se připravuje nový statut Rady vlády pro lidská práva s oficiálním termínem dokončení do konce září 2026. Dle informací, které měl M. Crha k dispozici, nemělo dojít k obměně členek a členů Rady vlády pro lidská práva. M. Crha uvedl, že požádal o zapojení sekretariátu do přípravy statutu a že by chtěl spolupracovat i s předsedy výborů.

2. Návrh změny skutkové podstaty trestného činu mučení a nové skutkové podstaty trestného činu krutého, nelidského a ponižujícího zacházení

M. Matiaško uvedl druhý bod programu, který se týkal dlouhodobé práce výboru na možném návrhu novelizace trestního zákoníku v souvislosti s trestněprávním postihem mučení a dalších forem špatného zacházení. Připomněl, že v uplynulém období proběhla opakovaná jednání pracovní skupiny složené ze členů výboru, která se návrhem podrobně zabývala, a zdůraznil, že výsledný návrh je výsledkem rozsáhlých odborných diskusí nad jednotlivými ustanoveními, terminologií i otázkami trestních sazeb.

M. Matiaško představil základní koncept návrhu, který spočívá v rozdělení stávající skutkové podstaty obsažené v § 149 TZ na dvě samostatné skutkové podstaty. První z nich by výslovně kriminalizovala mučení a odpovídala by definici obsažené v čl. 1 odst. 1 Úmluvy OSN proti mučení. Druhá, navrhovaná jako nový § 149a TZ, by samostatně upravovala trestnost nelidského a ponižujícího zacházení. Uvedl, že návrh vychází ze dvou hlavních východisek. Prvním je reflexe aplikační praxe, podle níž současná právní úprava neumožňuje dostatečně efektivní postih jednání, která mohou naplňovat znaky mučení nebo jiných forem nelidského či ponižujícího zacházení, jak jsou vymezovány zejména judikaturou ESLP. Druhým východiskem jsou opakovaná doporučení mezinárodních monitorovacích orgánů, především Výboru OSN proti mučení, která České republice doporučují zajistit odpovídající kriminalizaci mučení, a to zejména prostřednictvím přesnější definice skutkové podstaty odpovídající mezinárodním závazkům.

P. Zdražilová (MSP) informovala, že Ministerstvo spravedlnosti zastává k navrhovaným změnám nesouhlasné stanovisko. Ministerstvo bylo přizváno k účasti v pracovní skupině, avšak z kapacitních důvodů se její činnosti neúčastnilo. M. Matiaško zdůraznil, že výbor má zájem v odborné diskusi s ministerstvem pokračovat a umožnit mu se k návrhu dále vyjádřit. Uvedl, že od posledního projednání návrhu došlo k jeho významnému textovému i obsahovému přepracování, a proto by bylo vhodné umožnit ministerstvu seznámit se s aktuálním zněním návrhu. P. Zdražilová vysvětlila, že odbor trestní legislativy Ministerstva spravedlnosti prochází organizačními změnami spočívajícími v rozdělení na oddělení implementace evropských předpisů a oddělení národní trestní legislativy. Současně je odbor významně vytížen probíhající implementací evropských směrnic v oblasti práv obětí trestných činů. Z tohoto důvodu lze očekávat, že případné další projednání návrhu ze strany ministerstva nebude možné v krátkém časovém horizontu. M. Matiaško řekl, že výbor tuto skutečnost vzal na vědomí s tím, že bude usilovat o pokračování odborného dialogu s Ministerstvem spravedlnosti v dalších fázích projednávání návrhu.

Následně M. Matiaško představil návrh nové právní úpravy trestných činů mučení a krutého, nelidského a ponižujícího zacházení. Návrh rozděluje stávající § 149 trestního zákoníku na dvě samostatné skutkové podstaty – trestný čin mučení a nový trestný čin krutého, nelidského a ponižujícího zacházení. U trestného činu mučení M. Matiaško představil hlavní změny spočívající zejména ve zpřesnění zákonné definice podle Úmluvy OSN proti mučení, doplnění souvislosti s omezením osobní svobody veřejnou mocí, výslovném zakotvení způsobení silné bolesti nebo tělesného či duševního utrpení a úpravě trestních sazeb.

V rámci představení nové skutkové podstaty krutého, nelidského a ponižujícího zacházení M. Krausová vysvětlila, že návrh reaguje na potřebu samostatně postihnout méně intenzivní formy špatného zacházení, které představují zásah do lidské důstojnosti, avšak nedosahují intenzity mučení. Návrh cílí zejména na případy nepřiměřeného zacházení ze strany veřejné moci a na osoby omezené na svobodě nebo závislé na poskytované péči v pobytových zařízeních. Poukázala na závěry analýz i poznatky veřejného ochránce práv, které upozorňují na nedostatky současné právní úpravy při postihování ponižujícího zacházení. Současně vysvětlila odlišnost navrhované skutkové podstaty od trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby a týrání svěřené osoby.

Členové a členky výboru dále diskutovali navržené trestní sazby a uvedli příklady z aplikační praxe.

M. Krutina vznesl několik připomínek k návrhu. Dotázal se na možnost jednočinného souběhu skutkových podstat podle § 149 a § 149a TZ a na jejich vzájemný vztah. Současně zpochybnil odlišné

vymezení osob omezených na svobodě u trestného činu mučení a krutého, nelidského či ponižujícího zacházení, zejména ve vztahu k osobám závislým na poskytované péči. Navrhl zvážit úpravu formulace týkající se omezení osobní svobody, rozšíření pojmu poskytované péče i na další situace zranitelnosti (např. ve vzdělávacích institucích) a otevřel diskusi o možném oddělení případů souvisejících s výkonem veřejné moci od případů vznikajících v jiných vztazích závislosti prostřednictvím samostatné skutkové podstaty.

M. Matiaško odpověděl, že by měl být vyloučen jednočinný souběh, návrh je zamýšlen jako kaskáda špatného zacházení. Dále uvedl, že pokud jde o § 149 TZ a otázku nezahrnutí péče a důraz na osoby omezené na svobodě veřejnou mocí, byla mezi autory návrhu obecně shoda, že pokud by jednání v zařízeních sociálních služeb a poskytování péče naplňovala znaky mučení, lze tato jednání kvalifikovat jako mučení podle § 149 TZ.

J. Drápal vysvětlil, že u trestného činu mučení byl záměrně zachován důraz na veřejnoprávní prvek, zatímco závislost na poskytované péči byla ponechána pouze u navrhovaného § 149a. Zdůraznil, že trestní právo má postihovat pouze nejzávažnější případy ponižujícího zacházení, které jsou spojeny s výkonem veřejné moci nebo jiným kvalifikovaným vztahem závislosti, nikoli běžné poměry v mezilidských vztazích. M. Matiaško současně připomněl, že tento přístup odpovídá definici mučení podle Úmluvy OSN proti mučení a že navržená úprava § 149a má postihnout i případy v neregistrovaných sociálních službách či obdobných soukromých zařízeních, kde osoby zůstávají fakticky závislé na poskytované péči.

L. Zamboj připomněl, že mimo tyto situace poskytuje ochranu především občanské právo, zejména prostřednictvím ochrany osobnosti. M. Krausová dále upřesnila, že pojem závislosti na poskytované péči má zahrnovat také děti umístěné v ústavních či obdobných zařízeních, včetně zařízení fungujících na základě soukromoprávních vztahů, pokud jsou na poskytované péči fakticky závislé.

P. Doubek uvedl, že návrh odpovídá pojetí mučení podle mezinárodních úmluv a jeho cílem není nahrazovat jiné skutkové podstaty trestního zákoníku, například v oblasti domácího násilí. Zdůraznil, že návrh má zůstat omezen na situace s veřejnoprávním prvkem nebo obdobným vztahem závislosti a nerozšiřovat se na běžné soukromoprávní vztahy.

M. Matiaško následně požádal M. Krutinu o připomínkování odůvodnění návrhu z pohledu trestněprávní praxe.

J. Drápal vznesl připomínku k navrhovanému novému § 149a odst. 3 písm. a) TZ, podle něhož by kvalifikovanou skutkovou podstatu představovalo spáchání činu na těhotné ženě. Upozornil, že taková úprava by mohla vést k nepřiměřeně přísným trestním sazbám i u méně závažných případů ponižujícího zacházení z hrubé nedbalosti, například při poskytování zdravotní péče v porodnici. Navrhl toto kvalifikační ustanovení vypustit. Proběhla diskuse mezi členkami a členy výboru, na jejímž základě došlo k vypuštění tohoto kvalifikačního ustanovení s tím, že takové případy budou spadat do základní skutkové podstaty. Současně však bylo poukázáno na to, že obdobné otázky vyvstávají i ve vztahu k dětem, zejména v zařízeních ústavní péče, a dále, že některé kvalifikační znaky, zejména týkající se svědka, znalce a tlumočníka odpovídající systematice trestního zákoníku byly ponechány.

V diskusi zazněla znovu úvaha M. Krutiny o případném vytvoření samostatné skutkové podstaty pro případy ponižujícího zacházení v zařízeních poskytujících péči, která by byla oddělena od případů spojených s výkonem veřejné moci. Část členů upozorňovala, že takové řešení by mohlo přinést větší systematickou přehlednost, jiní naopak upozorňovali na riziko dalšího komplikování návrhu a preferovali zachování dosavadní struktury.

Výbor rovněž diskutoval otázku zvlášť zranitelných obětí a předsudečných pohnutek s tím, že je potřeba rozlišovat mezi okolnostmi, kdy pachatel jedná právě z důvodu určité chráněné charakteristiky oběti, a situacemi, kdy je osoba pouze objektivně ve zranitelném postavení.

S ohledem na rozsah a komplexnost návrhu M. Matiaško navrhl ukončit věcnou diskusi na zasedání výboru a požádal členy a členky o zaslání případných připomínek písemně. Uvedl, že připomínky budou následně podle možností zapracovány do návrhu tak, aby bylo možné materiál v přiměřené době dokončit a předložit Radě vlády pro lidská práva a následně vést další odbornou diskusi s Ministerstvem spravedlnosti.

M. Matiaško navrhl přibližně dvoutýdenní termín pro zaslání připomínek. Zástupci jednotlivých resortů i další členové a členky potvrdili, že jsou schopni v tomto termínu návrh připomínkovat. Po zapracování připomínek by mělo ideálně do konce července 2026 proběhnout hlasování per rollam. Potvrdil také záměr s návrhem oslovit rovněž další výbory, zejména Výbor pro práva starších lidí a Výbor pro práva dítěte.

3. Stav prací na Národní koncepci ochranného léčení 2035

I. Svobodová (MZd) informovala o aktuálním postupu přípravy Národního akčního plánu ochranného léčení 2035 (NAKOL). Uvedla, že se podařilo navázat spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti, jež se bude podílet na řešení otevřených otázek, mimo jiné na možnosti propojení dat mezi jednotlivými systémy tak, aby bylo možné lépe sledovat společné postupy a fungování systému ochranného léčení. Dále uvedla, že probíhá spolupráce ministerstva s Agenturou pro zdravotnické hodnocení, která se přímo dotýká oblasti ochranného léčení, včetně personálních kapacit odborníků působících v této oblasti. I. Svobodová zdůraznila, že přestože NAKOL dosud nebyl dokončen ani schválen, nelze z toho dovozovat, že by se oblast ochranného léčení neposouvala. Ministerstvo podle jejích slov průběžně realizuje systémové změny zejména v oblasti zdravotní péče, připravuje legislativní úpravy vycházející z dosavadních zkušeností z realizovaných projektů a současně testuje metodiku pro výkon ochranného léčení v lůžkových zařízeních. V další fázi plánuje obdobným způsobem řešit také oblast ambulantních specialistů. Současně probíhá práce na koncepci specializované sítě poskytovatelů ochranného léčení. I. Svobodová proto požádala, aby příprava NAKOL nebyla vnímána pouze prizmatem jeho dosud nedokončeného schválení, protože řada opatření je již v praxi postupně realizována. Na dotaz M. Matiaška potvrdila, že termín dokončení NAKOL zůstává stanoven do konce kalendářního roku. Současně uvedla, že NAKOL ministerstvo nepovažuje za opuštěný projekt, jeho příprava však byla opakovaně odkládána.

L. Zamboj požádal, aby Ministerstvo zdravotnictví výboru poskytlo materiály z průběžného řešení témat a plnění opatření, která by měla být rovněž pokryta v NAKOL. I. Svobodová souhlasila.

V následné diskusi M. Matiaško navrhl, aby se výbor k problematice NAKOL po delší době znovu systematicky vrátil. Připomněl, že téma je projednáváno již delší dobu a s ohledem na jeho význam by bylo vhodné připravit stanovisko výboru a projednat návrh podnětu k dalšímu postupu. Seznámil členky a členy s návrhem podnětu a navrhl jeho rozeslání po zasedání výboru k připomínkám. Hlasování o návrhu podnětu by pak mělo proběhnout buď per rollam nebo na dalším zasedání výboru.

4. Statistiky k zabezpečovací detenci

K. Indra (Vězeňská služba ČR) představil aktuální informace o výkonu zabezpečovací detence. Uvedl, že výkon zabezpečovací detence je v současnosti zajišťován ve třech detenčních ústavech – v Brně, Opavě a Praze-Pankráci. Přiblížil vývoj jejich kapacit, přičemž Brno bylo otevřeno v roce 2009 a jeho kapacita byla postupně navýšena z původních 45 na 73 míst. Jedná se o jediné zařízení určené pro muže i ženy. Detenční ústav v Opavě byl otevřen v roce 2013 s původní kapacitou 50 míst, která byla následně zvýšena na 65 míst. Provoz zařízení v Praze-Pankráci, otevřeného v roce 2022, byl v roce 2024 pozastaven z důvodu kritického nedostatku příslušníků i odborného personálu a jeho obnovení se v nejbližší době nepředpokládá. Informoval, že normová kapacita detenčních ústavů činí 138 míst, přičemž při maximálním využití lze dosáhnout až 165 míst. V praxi je však nutné zohledňovat skladbu chovanců a potřebu ubytování v menších kolektivech. Aktuálně je v zabezpečovací detenci 128 osob.

Průměrná obsazenost se v posledních letech zvýšila přibližně ze 113 na 123 chovanců. Uvedl, že přibližně polovina chovanců má pouze základní vzdělání a dalších zhruba 30 % je vyučeno bez maturity. Významnou skupinu tvoří osoby ve věku 30 až 35 let, což naznačuje možnost jejich dlouhodobého pobytu a vytváří tlak na další kapacity. Největší počet chovanců nebyl dříve ve výkonu trestu nebo byl trestán pouze jednou. Přibližně 80 % chovanců je svobodných.

K. Indra označil za zásadní informaci, že ve výkonu trestu odnětí svobody se aktuálně nachází dalších cca 70 osob, které mají následně nastoupit zabezpečovací detenci. Vězeňská služba proto hledá možnosti dalšího rozšiřování kapacit. Zvažují se i nové varianty v řádu několika desítek míst.

L. Zamboj připomněl, že zabezpečovací detence byla původně zamýšlena pro mimořádně nebezpečné osoby, u nichž nelze očekávat úspěšnost běžné léčby. Využití se však postupně rozšířilo i na osoby, které se do detence dostávají po neúspěšném nebo mařeném ochranném léčení. Navrhl proto prověřit, zda je současná právní úprava přeměny ochranného léčení na zabezpečovací detenci nastavena vhodně a zda není detence využívána i v případech, pro které původně nebyla určena. Upozornil také na dřívější kritiku Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, zejména ve vztahu k dostupnosti odborného personálu v Opavě.

K. Indra reagoval s tím, že odborné personální zajištění v Brně a Opavě nepovažuje za nedostatečné. Připomínky se podle něj týkaly především zdravotnického personálu, který nyní spadá pod zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti.

P. Zdražilová připomněla starší výzkum veřejného ochránce práv, podle něhož se skladba osob v detenci posunula od původního účelu tohoto institutu. Dále požádala Vězeňskou službu o statistický přehled trestných činů, za něž byli současní chovanci i osoby čekající na výkon detence odsouzeni. Součástí přehledu by měly být také informace o počtu případů, kdy byla zabezpečovací detence nařízena přeměnou ochranného léčení.

P. Zdražilová dále zmínila problematičnost ukládání trestu odnětí svobody, po němž následuje výkon zabezpečovací detence. Informovala o možné legislativní změně, která by ukládání trestu a následné detence omezila. K. Indra potvrdil, že taková kombinace může postrádat smysl zejména u krátkých trestů za méně závažnou trestnou činnost.

I. Svobodová upozornila, že v případech, kdy ochranné léčení neplní svůj účel, musí mít systém k dispozici jiný nástroj. Cílem případných změn by však nemělo být, aby pacienti neomezeně zůstávali v neúčinném ochranném léčení, čímž by se blokovaly odborné kapacity potřebné pro jiné pacienty. Zmínila zejména problematiku adiktologického ochranného léčení, jehož úspěšnost výrazně závisí na motivaci pacienta. Výkon ochranného léčení přímo ve věznici může být v některých případech účinnější, protože odsouzený bývá k léčbě více motivován.

M. Matiaško připomněl aktuální judikaturu ESLP, která se zabývá nedostatečným přístupem vězněných osob s duševním onemocněním k odpovídající psychiatrické péči a terapii. V této souvislosti se dotázal, zda je zmíněný cca 70 osobám čekajícím na výkon zabezpečovací detence poskytována odpovídající odborná péče.

K. Indra odpověděl, že každé osobě je nastaven individuální plán zacházení odpovídající jejímu zařazení a potřebám. Uvedl, že mezi osobami čekajícími na detenci jsou odsouzení s dlouhými tresty i osoby odsouzené za méně závažnou trestnou činnost. Do konce roku 2027 by mělo do zabezpečovací detence přejít více než 20 z těchto osob. Vězeňská služba současně pracuje na zpětném převádění některých osob z detence do ochranného léčení. Ve spolupráci se soudy se již podařilo několik osob, zejména z Brna, do ochranného léčení vrátit. Nicméně uvedl, že proces je složitý a jeho rozsah zůstává omezený.

P. Zdražilová navrhl, aby do doby případné legislativní změny byly hledány rovněž procesní možnosti, jak nevhodnému ukládání zabezpečovací detence předcházet, například prostřednictvím metodického působení státního zastupitelství.

K. Indra doplnil, že Vězeňská služba ve věznicích realizuje ochranná léčení a dále rozšiřuje, včetně připravovaného navýšení kapacity sexuologického ochranného léčení. Vězeňská služba také připravuje osoby na přechod do ambulantní léčby.

M. Matiaško uzavřel diskusi s tím, že problematika zabezpečovací detence bude zařazena jako priorita a samostatný bod příštího zasedání. Vězeňská služba do té doby připraví podrobnější statistiky o skladbě chovanců a osob čekajících na detenci, o trestných činech, za které byli odsouzeni, a o případech přeměny ochranného léčení na zabezpečovací detenci. Výbor následně projedná možné změny právní úpravy a možnosti podpory dalších kroků Ministerstva spravedlnosti.

5. Informace o implementaci rozhodnutí ESLP Krpelík proti ČR

M. Kaštyl (KVZ, MSp) informoval o postupu při implementaci rozsudku ESLP týkajícího se osoby s mentálním postižením, která se v přípravném řízení vzdala svých procesních práv, aniž by bylo dostatečně ověřeno, zda jejích významu skutečně porozuměla. Její výpovědi byly následně použity jako významný důkaz v trestním řízení. Rozsudek zdůraznil povinnost orgánů činných v trestním řízení rozpoznat zranitelnost takové osoby a zajistit, aby její vzdání se práv bylo vědomé a informované. M. Kaštyl uvedl, že v návaznosti na rozsudek proběhlo úvodní jednání se zástupci Nejvyššího státního zastupitelství a útvaru vnitřní kontroly Policejního prezidia. Byly identifikovány dva hlavní směry další práce: zlepšení včasného rozpoznávání osob s mentálním postižením ze strany policistů a vytvoření srozumitelnější formy poučení o procesních právech, například ve formátu easy-to-read. Na Kolegiu expertů pro výkon rozsudků ESLP byl vytvořen akční plán implementace rozsudku. Další jednání mezi zástupci KVZ, NSZ a Policejního prezidia se uskuteční 23. června 2026 a měly by z něho vyplynout konkrétní kroky. KVZ oslovilo i organizaci podporující osoby s mentálním postižením.

P. Polakovič (Policejní prezidium) sdělil, že současné zákonné poučení musí zůstat zachováno, připravuje se však doplňující stručný materiál, pravděpodobně v rozsahu jedné strany, který by jednoduchým jazykem vysvětlil základní práva osobám s mentálním postižením. Zvažuje se, zda vytvořit společný materiál pro podezřelé i oběti, nebo zda připravit více samostatných verzí. Potvrdil, že do přípravy byla zapojena organizace podporující osoby s mentálním postižením, aby bylo zajištěno, že výsledný materiál bude nejen právně správný, ale také prakticky srozumitelný a použitelný.

M. Kaštyl uvedl, že z úvodního jednání k implementaci rozsudku vyplynulo, že vytvoření komplexního zjednodušeného poučení o všech právech je časově i obsahově náročné. Jednou z možností je proto nejprve zpracovat klíčová procesní práva, zejména právo na právní pomoc, právo nevypovídat a právo neobviňovat sebe sama.

P. Zdražilová uvedla, že obdobně srozumitelné materiály jsou zapotřebí i pro oběti trestných činů. Vedle zákonného poučení by měla být k dispozici jednoduchá infografika nebo stručný leták v běžném jazyce. Informovala, že schůzka k této problematice se uskuteční 22. července 2026.

M. Kaštyl uvedl, že na schůzce 23. června 2026 se KVZ poprvé setká i s Úřadem kriminální policie. Dále doplnil, že akční zpráva z implementace rozsudku by měla být předložena do konce roku.

I. Svobodová se zeptala, zda by nebylo možné v první fázi uvažovat o rozdělení poučení na základní část, která je nezbytně nutná, a vedle toho později zpracovat poučení o dalších právech. P. Polakovič uvedl, že je to prozatím ve stadiu úvah a uvidí se podle jednání s kolegy z Úřadu kriminální policie.

J. Drápal uvedl, že poučení pro pachatele je k dispozici už 7 let, ale nebyla vůle ho převzít. P. Polakovič potvrdil, že o existenci tohoto poučení Policejní prezidium ví a zná jej.

M. Krausová jako inspiraci zmínila zahraniční materiály původně vytvořené pro děti, které se v praxi práce s dospělými pachateli osvědčily.

M. Matiaško uzavřel bod s tím, že se výbor k tématu vrátí na některém z dalších zasedání, pravděpodobně v září 2026.

6. Informace k tématu sexualizovaného násilí v církvi

M. Matiaško otevřel otázku, zda se výbor má zabývat případy sexualizovaného násilí v církvi. J. Drápal upozornil, že by výbor měl svou činnost omezit na problematiku mučení a jiného špatného zacházení v rozsahu svého statutu a neměl by přebírat agendu jiných poradních orgánů nebo pracovních skupin.

L. Zamboj reagoval s tím, že případy závažného sexualizovaného násilí mohou zahrnovat prvky krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení a mohou vyvolávat otázky efektivního vyšetřování. Podle M. Matiaška jde o otázku efektivního vyšetřování a prověřování, ke které je i judikatura proti ČR. Výbor dle něho má právo si k takovým případům vyžádat informace, zmapovat situaci a posoudit, zda se v nich objevuje lidskoprávní rozměr spadající do jeho působnosti. Dle J. Drápal jsou i jiné oblasti týkající se efektivního vyšetřování, které výbor neřeší, včetně případů, které jsou mediálně známé.

J. Rozek jako příklad zmínil aktuální kauzu spojenou s Arcibiskupstvím pražským, v níž mělo docházet k opakovanému fyzickému a sexuálnímu násilí, ponižování, škrcení a vyhrožování. J. Drápal zpochybnil, zda takové jednání naplňuje pojem mučení nebo jiného špatného zacházení, zejména s ohledem na absenci jednoznačného veřejnoprávního prvku. J. Drápal se zároveň omluvil, že musí již zasedání opustit.

M. Matiaško konstatoval, že bude zapotřebí, aby se výbor k vymezení své působnosti v této oblasti ještě v budoucnu vrátil.

J. Rozek výbor informoval, že vede organizaci Pro čistou církev, které se podařilo se sjednat schůzku s nunciem a otevřít téma na politické i církevní úrovni, uskutečnit jednání s představiteli politických stran a prezidentem republiky, který dle něho uvedl, že je zapotřebí zřídit vyšetřovací komisi jako v okolních zemích. Dále se J. Rozek sešel s arcibiskupem a poté proběhla schůzka arcibiskupa s oběťmi. Výstupem bylo rozhodnutí katolické církve podílet se na úhradě terapií pro oběti. Katolické církvi přitom byla tato povinnost uložena již před deseti lety. Připomněl, že v mezidobí nebyla schválena mezinárodní smlouva mezi Svatým stolicí a ČR, přičemž uvedl, že podání prezidenta republiky k Ústavnímu soudu připravoval. Dále J. Rozek informoval, že organizace na ochranu obětí upozorňuje na rizikové osoby a nedostatky v systému ochrany dětí a zranitelných osob v církevních institucích a usiluje o zavedení standardů safeguarding obdobných těm, které fungují v jiných částech společnosti.

7. Různé

V části různé L. Zamboj otevřel problematiku těhotných žen, matek malých dětí a žen, které během vazby nebo před nástupem výkonu trestu porodily. Upozornil na případy, kdy došlo k oddělení matky od dítěte, přerušení kojení a zásahu do rodinného života. Zmínil také situaci žen, které mají nastoupit do specializovaného oddělení umožňujícího společný výkon trestu s dítětem, ale předtím musejí projít nástupní věznicí. Tento mezikrok může trvat několik týdnů a vyvolává otázku, kdo se během této doby o dítě postará. Podle něho by Světla nad Sázavou mohla být pro takové případy celostátní nástupní věznicí, protože jde i o vazební věznicí. Navrhl upravit postup tak, aby takové ženy mohly být přijímány přímo do příslušného specializovaného zařízení.

P. Zdražilová uvedla, že na tom, aby žena mohla s dítětem nastoupit do věznice k výkonu trestu, se pracuje. K tomu L. Zamboj uvedl, že ale situace žen ve výkonu trestu je podstatně lepší než žen ve vazbě, protože po porodu do jednoho roku nemůže nastoupit do výkonu trestu. Taková situace tak zakládá nerovnováhu.

M. Kaštyl uvedl, že ESLP pro případ nástupu k výkonu trestu s dítětem vydal předběžné opatření, které se Vězeňské službě ČR podařilo poměrně rychle vyřešit.

K. Indra uvedl, že se Vězeňská služba ČR již zabývá možnostmi, jak proces přijímání matek s dětmi urychlit a lépe koordinovat. Překážkou je zapojení více institucí a nutnost splnit řadu podmínek před společným umístěním matky a dítěte do Světlé nad Sázavou. P. Zdražilová doplnila, že žena často nemá schopnosti a možnosti, aby si zvládla zařídit množství záležitostí, které jsou v souvislosti se společným umístěním zapotřebí. Jako možné řešení zmínila intenzivnější podporu ženy sociálním pracovníkem již před nástupem do výkonu trestu. K. Indra uvedl, že si na příští zasedání připraví podklady pro tuto problematiku.

M. Matiaško shrnul, že se výbor k tématu vrátí na některém z dalších zasedání na základě podrobnějších podkladů. Zároveň požádal M. Kaštyla o informaci k předběžnému opatření ESLP na příštím zasedání výboru.

Na závěr zasedání M. Matiaško poděkoval členkám a členům za rozsáhlou diskusi a dosavadní práci výboru. Vyjádřil očekávání, že výbor bude po organizačních změnách pokračovat v činnosti se stejnou kontinuitou a že změna institucionálního začlenění nebude mít podstatný dopad na jeho fungování. Sdělil, že další zasedání se bude konat v září 2026.

Zapsala: Barbora Hnátová, tajemnice výboru